

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

19. maj 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 222 (Alm. del) af 16. april 2025

Spørgsmål

Vil ministeren på baggrund af SMVdanmarks analyse ”Stigende antal kolde hænder i den offentlige administration” af 14. april 2025 oplyse:

- a) Hvilke faggrupper, der gemmer sig bag de 66 pct. flere "kolde hænder"? Hvor mange af de seneste 12 års nyansatte i offentlig administration er f.eks. jurister, journalister, kommunikationsfolk, antropologer, klimakonsulenter eller akademiske generalister?
- b) Hvad er den aktuelle fordeling af alle offentligt ansatte – på tværs af sektorer – på faggrupper? Kan ministeren oplyse, hvor mange der arbejder som hhv. sygeplejersker, SOSU'er, pædagoger, lærere, læger – sammenlignet med antallet af akademikere i stabs- og støttefunktioner?
- c) Hvor mange offentligt ansatte arbejder reelt med borgernær velfærd – og hvor mange sidder bag skriveborde med dokumentation, evaluering og procesoptimering? Kan ministeren fremlægge en detaljeret opgørelse over, hvor mange ansatte der har direkte borgerkontakt, og hvor mange der arbejder med interne administrative eller strategiske funktioner?
- d) Kan ministeren dokumentere, hvilke konkrete opgaver de 20.900 flere akademikere løser i dag, som ikke kunne løses af andre faggrupper?
- e) Hvorfor er det nødvendigt, at 1/3 af de administrative medarbejdere i dag har en lang videregående uddannelse – og hvordan harmonerer det med ambitionen om at bringe beslutninger tættere på borgerne?
- f) Hvordan har forholdet mellem "varme hænder" (f.eks. SOSU'er, lærere, pædagoger) og "kolde hænder" (akademikere i administration) udviklet sig siden 2013?
- g) Hvordan fordeler væksten i akademiske ansatte sig på de forskellige sektorer – stat, regioner og kommuner?
- h) Er der bestemte ministerier, styrelser eller kommunale forvaltninger, hvor væksten er særlig markant?
- i) Hvad er den samlede lønudgift for de 20.900 flere akademikere i den offentlige administration – og hvordan måler regeringen værdien af deres arbejde? Er der lavet en effektmåling på, om disse ressourcer giver bedre offentlig service eller blot mere administration?

Svar

Nedenfor følger svar på de enkelte delspørgsmål, jf. spørgsmål a-i.

a) Hvilke faggrupper, der gemmer sig bag de 66 pct. flere "kolde hænder"? Hvor mange af de seneste 12 års nyansatte i offentlig administration er f.eks. jurister, journalister, kommunikationsfolk, antropologer, klimakonsulenter eller akademiske generalister?

Det skal bemærkes, at der ikke findes en entydig og veldefineret tilgang til afgrænsning af faggrupper, og at opgørelsen således afspejler konkrete valg. I indeværende spørgsmål ang. akademikere i den offentlige administration vurderes en opdeling efter arbejdsfunktion, som følge af registreringspraksis, ikke at være tilstrækkeligt dækkende i forhold til de kategorier, der er nævnt i spørgsmålet. I stedet er der foretaget en inddeling af gruppen ud fra de ansattes højeste fuldførte uddannelse.

Til brug for svaret er der, med udgangspunkt i registerdata fra Danmarks Statistik, foretaget en opgørelse svarende til den, der er beskrevet i rapporten *'Stigende antal kolde hænder i den offentlige administration'* fra SMVdanmark. I rapporten fremgår det, at "kolde hænder" defineres som personer med lange videregående uddannelser (inkl. ph.d. og forskeruddannelser), som er beskæftiget i branchen 'offentlige administration, politi eller forsvar'. Finansministeriets opgørelse afspejler omtrent de samme resultater, som præsenteret i SMVdanmarks rapport.

Det er lagt til grund, at der med nyansættelser menes ændringen i antallet af beskæftigede opgjort i fuldtidspersoner og ikke summen af nyansættelser over perioden. Dermed ses der bort fra de nyansættelser, der blot afspejler, at en fratrådt stilling bliver genbesat.

Med udgangspunkt i SMVdanmarks definition af akademikere i den offentlige administration kan der opgøres en stigning i antallet af ansatte inden for denne kategori på godt 20.000 fuldtidspersoner fra 2013 til 2023, svarende til en stigning på 65 pct.

I både 2013 og 2023 gælder det, at en kandidatgrad inden for jura er den mest udbredte uddannelsesbaggrund for akademikere i den offentlige administration, jf. tabel 1.

Tabel 1

Antallet af beskæftigede akademikere i den offentlige administration i hhv. 2013 og 2023, fordelt på de ti mest udbredte uddannelsesbaggrunde i enten 2013 eller 2023

	2013	2023	Forskel	
	Antal beskæftigede i fuldtidspersoner		Pct.	
Jura, LVU	6.150	9.200	3.050	49
Administration, forvaltning og ledelse, LVU	2.500	4.850	2.350	93
Statskundskab, LVU	2.600	4.400	1.750	67
Erhvervsøkonomi, cand.merc., LVU	1.750	3.700	1.950	111

Økonomi, LVU	2.050	2.500	400	20
Pædagogik, LVU	450	1.250	800	167
Biologi, LVU	750	1.150	400	55
Arkitektur, LVU	950	950	0	0
Officer i hæren, LVU	1.200	750	-400	-36
Historie, LVU	500	700	200	46
Officer i flyvevåbnet, LVU	550	400	-150	-24
Øvrige uddannelser	11.500	21.150	9.650	84
I alt	31.000	51.000	20.050	65

Anm.: Faggrupper er inddelt efter højest fuldførte uddannelse fra Danmarks Statistiks uddannelsesklassifikation (disced-15). Akademikere i den offentlige administration er defineret som lønmodtagere, hvis højeste fuldførte uddannelse i pågældende år er en lang videregående uddannelse eller en ph.d. eller forskeruddannelse, og som er beskæftiget i branchen 'Offentlig administration, forsvar og politi'. Beskæftigelsen i fuldtidspersoner er afrundet til nærmeste 50 personer.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

b) Hvad er den aktuelle fordeling af alle offentligt ansatte – på tværs af sektorer – på faggrupper? Kan ministeren oplyse, hvor mange der arbejder som hhv. sygeplejersker, SOSU'er, pædagoger, lærere, læger – sammenlignet med antallet af akademikere i stabs- og støttefunktioner?

Det skal indledningsvist bemærkes, at spørgsmålet omhandler alle offentligt ansatte og dermed en betydelig større gruppe end i *delspørgsmål a*. Eksempelvis inkluderer opgørelsen i *delspørgsmål b* således også såkaldte velfærdsmedarbejdere, herunder fx sygeplejersker, pædagoger, SOSU-assistenten mv.

Besvarelsen tager udgangspunkt i en opgørelse af offentligt ansattes arbejdsfunktion fra Danmarks Statistiks fagklassifikation (disco-08). Det skal bemærkes, at der er stor usikkerhed forbundet opgørelser efter fagklassifikationen, da der fx kan være forskellig registreringspraksis på tværs af institutioner. Opgørelsesmetoden og datagrundlaget er derfor behæftet med usikkerhed og bør ses i det lys. Det har til svaret ikke været muligt at foretage en entydig afgrænsning af akademikere i stabs- og støttefunktioner.

I staten er den største faggruppe beskæftiget med undervisning og forskning ved universiteter og højere læreanstalter, mens den største faggruppe i regionerne er sygeplejersker. I kommunerne er der flere store faggrupper, idet pædagoger, folkeskolelærere og SOSU-hjælpere udgør de tre største faggrupper med ca. 50.000 ansatte fuldtidspersoner i hver gruppe, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Beskæftigede lønmodtagere i den offentlige sektor fordelt på sektor og faggruppe, 2023

Stat mv.		Regioner		Kommune	
Faggruppe	Antal fuld- tidsperso- ner	Faggruppe	Antal fuld- tidsperso- ner	Faggruppe	Antal fuld- tidsperso- ner
Undervisning og forskning ved uni- versiteter og højere læreanstalter	28.700	Sygeplejerske	36.250	Pædagog	51.300
Almindeligt kontorarbejde	17.600	Læge	19.800	Undervisning i grundskolen	50.350
Almen undervisning efter grund- skoleniveau	12.850	SOSU-assistent	7.750	SOSU-hjælper	49.950
Politibetjent	11.750	Lægeseekretær	7.100	Omsorgs- og pædagogmedhjælper	45.250
Juridisk arbejde	11.750	Arbejde inden for samfundsviden- skab og religion	5.000	SOSU-assistent	34.450
Militært arbejde, øvrige rangorde- ner	9.700	Omsorgsarbejde inden for sund- hedsområdet	4.950	Specialpædagog	20.900
Undervisning ved erhvervsuddan- nelser	8.750	Bioanalytiker	4.850	Socialrådgiver	20.850
Arbejde inden for samfundsviden- skab og religion	8.150	Rengøringsarbejde i private hjem, hoteller og kontorer	4.450	Almindeligt kontorarbejde	19.250
Arbejde med forvaltning og udø- velse af lovgivning	6.750	Teknikerarbejde inden for det me- dicinske og farmaceutiske område	4.350	Sygeplejerske	15.850
Militært arbejde på befalings- mandsniveau	4.250	Specialpædagog	3.600	Dagpleje	9.750
Militært arbejde på officerniveau	4.200	Administrativt sekretærarbejde	3.500	Ledelse af hovedaktiviteten inden for servicefag	8.550
Fængselsbetjent	2.650	Omsorgs- og pædagogmedhjælper	2.700	Rengøringsarbejde i private hjem, ho- teller og kontorer	8.400
Socialrådgiver	1.200	Fysioterapeut	2.250	Inspektørarbejde inden for rengøring, husholdning og ejendomme	8.100
Undervisning i grundskolen	850	Arbejde inden for virksomhedsad- ministration – privat og offentlig	1.950	Administrativt sekretærarbejde	7.250
Pædagog	450	Jordemoder	1.900	Arbejde inden for jura, samfunds- videnskab og kultur	6.250
Sygeplejerske	350	Almindeligt kontorarbejde	1.900	Manuelt arbejde med tilberedning af mad	5.750
Læge	300	Andet tekniker- og assistentarbejde inden for sundhedsområdet	1.650	Manuelt arbejde inden for råstofud- vinding og bygge- og anlægssektoren	5.750
Ernæringsassistent	250	SOSU-hjælper	1.550	Ergoterapeut	5.550
Farmaceut	150	Ergoterapeut	1.500	Andet undervisnings- og pædagogisk arbejde	5.200
Omsorgs- og pædagogmedhjælper	100	Andet sundhedsarbejde	1.350	Fysioterapeut	4.850
Specialpædagog	100	Ingeniørarbejde (undtagen inden for elektroteknologi)	1.300	Arbejde inden for samfundsvidenskab og religion	4.550
SOSU-hjælper	50	Socialrådgiver	750	Ernæringsassistent	3.200
Fysioterapeut	50	Ernæringsassistent	550	Læge	150
Bioanalytiker	50	Farmaceut	450	Lægeseekretær	50
Øvrig	62.850	Pædagog	350	Jordemoder	50
		Undervisning i grundskolen	150	Øvrig	45.900
		Øvrig	9.700		
I alt	193.700	I alt	131.650	I alt	437.350

Anm.: Faggrupper er inddelt efter Danmarks Statistiks fagklassifikation (disco-08). Denne klassifikation indeholder oplysninger om arbejdsfunktioner, og fungerer som et redskab til at organisere stillinger til klart definerede grupper i forhold til de opgaver, som udføres i stillingen. I indværende spørgsmål er fagklassifikationen inddelt efter mellemgrupper mhp. at opnå en vis aggregering i faggrupperne. Det gælder dog, at ansatte i velfærdsfag er inddelt efter fordelingen i Finansministeriets analyse: *Rekruttering af velfærdsmedarbejdere nu og i fremtiden*, jf. bilag 1.1 i samme analyse. I tabellen vises beskæftigelsen for velfærdsmedarbejdere, samt de ti mest udbredte faggrupper i hhv. stat, regioner og kommuner. Beskæftigede i sektoren 'Sociale kasser og fonde' ingår i 'Stat mv.'. Offentligt ansatte som ikke er beskæftiget i de udvalgte velfærdsfag eller i en top ti faggrupper er samlet i 'øvrig' kategorien.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

c) Hvor mange offentligt ansatte arbejder reelt med borgernær velfærd – og hvor mange sidder bag skriveborde med dokumentation, evaluering og procesoptimering? Kan ministeren fremlægge en detaljeret opgørelse over, hvor mange ansatte der har direkte borgerkontakt, og hvor mange der arbejder med interne administrative eller strategiske funktioner?

Finansministeriet ligger ikke inde med den efterspurgte information og opgørelse. Der kan rettes henvendelse til de relevante ministerier angående opgavevaretagelsen på deres områder.

d) Kan ministeren dokumentere, hvilke konkrete opgaver de 20.900 flere akademikere løser i dag, som ikke kunne løses af andre faggrupper?

Finansministeriet ligger ikke inde med den efterspurgte information. Der kan rettes henvendelse til de relevante ministerier angående opgavevaretagelsen og medarbejdersammensætningen på deres områder.

e) Hvorfor er det nødvendigt, at 1/3 af de administrative medarbejdere i dag har en lang videregående uddannelse – og hvordan harmonerer det med ambitionen om at bringe beslutninger tættere på borgerne?

Der kan rettes henvendelse til de relevante ministerier angående opgavevaretagelsen og medarbejdersammensætningen på deres områder.

f) Hvordan har forholdet mellem "varme hænder" (f.eks. SOSU'er, lærere, pædagoger) og "kolde hænder" (akademikere i administration) udviklet sig siden 2013?

Finansministeriet kan på det foreliggende grundlag ikke udarbejde en oversigt over udviklingen i forholdet mellem "varme hænder" og "kolde hænder". Dette vil bl.a. afhænge af den konkrete definition af gruppen "varme hænder", hvilket ikke er nærmere beskrevet i spørgsmålet. Hertil kommer, at en opgørelse ikke umiddelbart vil kunne tage højde for, at der i et vist omfang kan være arbejdsopgaver af administrativ karakter forbundet med opgaveløsningen i stillinger såsom SOSU'er, lærere og pædagoger. Såfremt der ønskes en opgørelse baseret på en konkret afgrænsning af grupperne, kan der fremsættes spørgsmål herom.

g) Hvordan fordeler væksten i akademiske ansatte sig på de forskellige sektorer – stat, regioner og kommuner?

Antallet af lønmodtagere i den offentlige sektor med en lang videregående uddannelse er øget fra 113.800 fuldtidspersoner i 2013 til 161.300 fuldtidspersoner i 2023, svarende til en stigning på 41,7 pct. på 10 år. Stigningen har været størst i kommunerne, hvor beskæftigelsen er øget med 64,5 pct.

Det skal bemærkes, at opgørelsen inkluderer alle offentligt ansatte med en lang videregående uddannelse, og således ikke kun akademikere i offentlig administration, forsvar og politi, som i delspørgsmål a).

Tabel 3

Udviklingen i antallet af lønmodtagere i den offentlige sektor med lange videregående uddannelser (inkl. ph.d. og forskeruddannelser)

	Stat mv.		Regioner		Kommuner		I alt	
	Antal fuld- tidspersoner	Pct. stigning ift. 2013	Antal fuld- tidspersoner	Pct. stigning ift. 2013	Antal fuld- tidspersoner	Pct. stigning ift. 2013	Antal fuld- tidspersoner	Pct. stigning ift. 2013
2013	65.700	-	23.650	-	24.450	-	113.800	-
2014	67.700	3,1	24.950	5,4	26.000	6,3	118.600	4,2
2015	69.900	6,4	25.800	8,9	27.450	12,1	123.100	8,2
2016	71.300	8,6	26.700	12,7	29.000	18,5	126.950	11,6
2017	72.250	10,0	28.000	18,3	30.900	26,3	131.150	15,2
2018	74.300	13,1	29.000	22,6	32.750	33,9	136.050	19,5
2019	76.200	16,0	29.750	25,8	33.950	38,8	139.900	22,9
2020	77.950	18,7	31.150	31,6	35.050	43,3	144.150	26,7
2021	81.650	24,3	33.250	40,4	37.500	53,2	152.350	33,9
2022	83.800	27,6	34.150	44,3	39.050	59,7	157.000	38,0
2023	86.100	31,1	34.950	47,8	40.250	64,5	161.300	41,7

Anm.: Akademikere i den offentlige sektor er defineret som lønmodtagere, hvis højeste fuldførte uddannelse i det pågældende år er en lang videregående uddannelse eller en ph.d. o.lign. Beskæftigelsen i fuldtidspersoner er afrundet til nærmeste 50 personer. Beskæftigede i sektoren 'Sociale kasser og fonde' ingår i 'Stat mv.'

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

b) Er der bestemte ministerier, styrelser eller kommunale forvaltninger, hvor væksten er særlig markant?

Der henvises til svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 78 (alm. del) af 29. november 2023.

i) Hvad er den samlede lønudgift for de 20.900 flere akademikere i den offentlige administration – og hvordan måler regeringen værdien af deres arbejde? Er der lavet en effektmåling på, om disse ressourcer giver bedre offentlig service eller blot mere administration?

Finansministeriet ligger ikke inde med den efterspurgte information. Der vil kunne udarbejdes et skøn for de samlede lønudgifter på baggrund af gennemsnitslønnen for akademikere. Et sådant skøn vil imidlertid bero på den konkrete sammensætning af medarbejdere og uddannelsesbaggrunde i gruppen.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister